

Zaujímavějšíe fytoecnologické zápisy

JOZEF ŠIBÍK (editor)

Botanický ústav SAV, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava 4, jozef.sibik@savba.sk

Milí čitatelia, milí botanici, kolegovia,
v rámci avizovanej novej rubriky, ktorá umožňuje publikovať jednotlivé fytoecnologické zápisy zo spoločenstiev, ktoré sú vzácne, ohrozené, alebo naopak pozmenené prítomnosťou adventívnych taxónov príp. zápisy dokumentujúce výskyt vzácných a ohrozených druhov, využilo túto možnosť niekoľko botanikov. Verím, že tieto zdroje floristických údajov a vegetačných dát budú prospešné širokému okruhu taxonómov, fytoecnologov, ekológov a pracovníkom štátnej ochrany prírody a prispesjú ku skvalitneniu vegetačnej databázy na Slovensku.

MÁRIO DUCHOŇ

Nitrianske Rudno č. 228, 972 26 Nitrianske Rudno, mario.duchon@gmail.com

Zápis č. 1: Strážovské vrchy, Veľké Kršteňany, pri krmelci v Krštenianskej doline, jv. pod vrchom Stráže, 48°40'41,02"s. š., 18°26'37,69" v. d. (Google Earth™), 295 m, údolná lúka, pôda hlinitá, humózna, hlboká, dolomit, 0°, 16 m², celk. pokr. 100 %, E₁ 100 %/90–150 cm, E₀ 2%, 27. 7. 2009, M. Duchoň.

E₁: *Nepeta cataria* 5, *Arctium lappa* 2a, *Eupatorium cannabinum* 1, *Mentha longifolia* 1, *Rubus* sp. 1, *Tanacetum vulgare* 1, *Urtica dioica* 1, *Xanthoxalis stricta* 1, *Astragalus glycyphyllos* +, *Brachypodium sylvaticum* +, *Carex sylvatica* +, *Carpinus betulus* +, *Cirsium arvense* +, *Hypericum hirsutum* +, *Lysimachia nummularia* +, *Myosoton aquaticum* +, *Ranunculus repens* +, *Stellaria media* +, *Cirsium vulgare* r, *Hypericum perforatum* r, *Linaria vulgaris* r, *Silene latifolia* subsp. *alba* r,

E₀ (det. A. Petrášová): *Amblystegium serpens* 1, *Barbula unguiculata* +, *Bryum caespiticium* +, *Eurhynchium hians* +.

Arction lappae (*Artemisieta vulgaris*), biotop X4 (Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel).

JÁN KLIMENT

Botanická záhrada UK, 038 15 Blatnica č. 315, kliment@rec.uniba.sk

Zápis č. 2: Veľká Fatra, Podhradie, Podhradská dolina, horná časť, medzikofajisko údolnej cesty (modro značená turistická trasa) cez podhorské pasienky, slienitý vápenec, v okolí rozsiahle porasty as. *Rumicetum sylvestris* Kulczyński 1928, 49°3'31,3" s. š., 19°5'59,5" v. d., ± 11 m, 830 m, ZSZ, 5 °, plocha zápisu 1 × 10 m, celk. pokr. 85 %, E₁ 85 %/15–30 cm, E₀ 0 %, 2. 7. 2003, J. Kliment.

E₁: *Matricaria discoidea* 4, *Plantago major* 2b, *Capsella bursa-pastoris* 1, *Poa annua* 1, *Stellaria media* 1, *Arctium lappa* +, *Festuca pratensis* +, *Myosotis arvensis* +, *Plantago lanceolata* +,

Polygonum arenastrum +, *Ranunculus repens* +, *Trifolium repens* +, *Veronica chamaedrys* +, *Chenopodium album* r, *Cirsium arvense* r, *Stellaria graminea* r, *Tripleurospermum perforatum* r.

Zápis č. 3: ako zápis č. 2, zapojenejší porast nižšie po ceste. 49°3'30,9" s. š., 19°5'57,1" v. d., ± 19 m, 825 m, ZSZ, 5 °, plocha zápisu 1 × 10 m, celk. pokr. 95 %, E₁ 95 %/15 cm, E₀ 0 %, 2. 7. 2003, J. Kliment.

E₁: *Matricaria discoidea* 5, *Plantago major* 2a, *Arctium lappa* +, *Festuca pratensis* +, *Poa annua* +, *Ranunculus repens* +, *Stellaria media* +, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* +, *Trifolium repens* +, *Agrostis stolonifera* r, *Capsella bursa-pastoris* r, *Chenopodium album* r, *Cirsium arvense* r, *Galeopsis pubescens* r, *Polygonum arenastrum* r, *Tripleurospermum perforatum* r.

Oba zápisy možno na základe floristického zloženia (Jarolímeck et al. Rastlinné spoločenstvá Slovenska 2, 1997, p. 69) priradiť k subasociácii *Poetum annuae matricarietosum discoideae* Jarolímeck et al. 1997 (biotop X4 Teplomilná ruderálna vegetácia mimo sídel). Prvé doklady o výskyte tohto spoločenstva vo Veľkej Fatre, zároveň dokumentujúce postupné prenikanie u nás nepôvodného dominantného druhu do vyšších polôh.

JUDITA KOCHJAROVÁ

Botanická záhrada UK, 038 15 Blatnica č. 315, kochjarova@rec.uniba.sk

Výskyt as. *Cymbalaria muralis* Görs in Oberd. 1967 (*Cymbalario-Asplenion, Asplenietea trichomanis*) na dvoch doposiaľ neuvádzaných lokalitách (typ biotopu Sk7).

Zápis č. 4: Veľká Fatra, Harmanec, 48°47'46,1" s. š., 19°4'1,1" v. d., ± 5 m, 454 m, betónový oporný múrik nad hlavnou cestou do B. Bystrice pod trojicou výškových obytných domov, v štrbinách, JZ, 85 °, 5 m², celk. pokr. 15 %, E₁ 15 %, E₀ 5 %, 4. 10. 2007, J. Kochjarová.

E₁: *Cymbalaria muralis* 2a, *Galium mollugo* agg. +, *Medicago lupulina* +, *Poa compressa* +, *Impatiens parviflora* r, *Urtica dioica* r,

E₀ (det. Šoltés): *Schistidium apocarpum* 1, *Amblystegium serpens* +, *Tortula ruralis* +.

Zápis č. 5: Vtáčnik, Revištské Podzámčie, 48°31'13,61" s. š., 18°43'20,26" v. d. (Google Earth™), ca 230 m, kamenný oporný múrik nad cestou na s. konci obce, J, 90 °, 10 m², celk. pokr. 33%, E₁ 15%, E₀ 30%, 22. 9. 2010, J. Kochjarová.

E₁: *Cymbalaria muralis* 2a, *Chelidonium majus* 2a, *Impatiens parviflora* 1, *Urtica dioica* 1, *Poa nemoralis* +, *Galinsoga parviflora* r, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* r.

E₀ (det. A. Petrášová): *Barbula unguiculata* 2b, *Bryum caespiticium* 2b, *Hypnum cupressiforme* 2a, *Schistidium apocarpum* +, *Tortula muralis* +.

Pionierske spoločenstvo, najčastejšie obsadzujúce skalnaté alebo murované stienky, hrady a pod., je v oboch uvádzaných prípadoch prevažne nepôvodným cimbalkom múrovým, pričom v zaznamenaných porastoch je prítomných viacero ďalších význačných druhov asociácie, ako napr. *Chelidonium majus*, *Poa compressa*, *P. nemoralis*, *Tortula muralis*, *Urtica dioica*. Výskyt tejto asociácie bol zo Slovenska zatiaľ publikovaný len z troch lokalít (cf. Valachovič, M., Rastl. Spol. Slov. 1. Pionierska vegetácia, Veda, Bratislava, 1995).

MIROSLAVA MALOVCOVÁ-STANIČKOVÁ

Šomodská 32, 920 01 Hlohovec, malovcova.miroslava@javys.sk

Zápis č. 6: Trnavská pahorkatina, obec Bučany, východne, cca. 70 m južne od cesty na Bučan-

ský háj, 48°41'88" s. š., 17°70'57" v. d. (Google EarthTM), 150 m, terénna zníženina v blízkosti melioračného kanála, 0 °, 25 m², celk. pokr. 100 %, E₁: 100 %, E₀: 0 %, 26. 8. 2006, M. Malovcová-Staniková.

E₁: *Solidago canadensis* 5, *Eupatorium cannabinum* 1, *Symphytum officinale* 1, *Cirsium canum* +, *Equisetum arvense* +, *Galium mollugo* +, *Humulus lupulus* +, *Lythrum salicaria* +, *Mentha arvensis* +, *Juglans regia* (juv.) r, *Rubus caesius* r.

Zápis č. 7: Trnavská pahorkatina, obec Bučany, východne, cca. 150 m južne od cesty na Bučanský háj, 48°41'78" s. š., 17°70'45" v. d., 150 m, terénna zníženina v blízkosti melioračného kanála, 0 °, 25 m², celk. pokr. 100 %, E₁ 100 %, E₀ 0 %, 26. 8. 2006, M. Malovcová-Staniková.

E₁: *Solidago canadensis* 5, *Calystegia sepium* 2, *Symphytum officinale* 2, *Urtica dioica* 2, *Chenopodium* sp. 1, *Cirsium canum* 1, *Eupatorium cannabinum* 1, *Mentha arvensis* 1, *Ranunculus repens* 1, *Veronica persica* 1, *Amaranthus retroflexus* +, *Anthriscus sylvestris* +, *Aster novi-belgii* agg. +, *Carex hirta* +, *Daucus carota* +, *Humulus lupulus* +, *Solidago gigantea* +, *Stachys palustris* +, *Epilobium ciliatum* r, *Tripleurospermum perforatum* r.

Zápis č. 8: Trnavská pahorkatina, obec Bučany, východne, cca. 200 m južne od cesty na Bučanský háj, 48°41'70" s. š., 17°70'37" v. d. (Google EarthTM), 150 m, terénna zníženina v blízkosti melioračného kanála, 0 °, 25 m², Celk. pokr. 100 %, E₁: 100 %, E₀: 0 %, 26. 8. 2006, M. Malovcová-Staniková.

E₁: *Solidago canadensis* 5, *Pastinaca sativa* 1, *Poa pratensis* 1, *Eupatorium cannabinum* +, *Lythrum salicaria* +.

Spol. so *Solidago canadensis* (*Galio-Urticetea*), Biotop X10 (Porasty ruderalizovaných bahniťých brehov).

JOZEF ŠIBÍK & IVANA ŠIBÍKOVÁ

Botanický ústav SAV, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava 4, jozef.sibik@savba.sk

Zápis č. 9: Krivánska Malá Fatra, Malý Kriváň, výrazný žľab oddeľujúci samotný kremencový vrchol (1 670,9 m) od hlavného hrebeňa Malej Fatry, 49°10'54,70"s. š., 18°59'34,60" v. d., ± 5 m, 1 650 m, dno žľabu až jeho mierne sklonená „hrana“, farebné bridlice keuperu, pôda čierna, humózná (1–2 cm), hlbšie hnedá, hlinitá, na povrchu pôdy hrubá vrstva stariny – ca 3 cm, sneh na lokalite pretrváva až do polovice júna, SZS (343 °), 2–5 °, 16 m², celk. pokr. 98 %, E₁ 98 %/40–60 cm, E₀ 0 %, 25. 8. 2006, J. Šibík, I. Šibíková,

E₁: *Luzula alpinopilosa* subsp. *obscura* 4–5, *Acetosa arifolia* 2a, *Anthoxanthum alpinum* 2a, *Avenella flexuosa* 2a, *Calamagrostis villosa* 2a, *Deschampsia cespitosa* 2a, *Homogyne alpina* 2m, *Juncus filiformis* 1, *Ligusticum mutellina* 1, *Nardus stricta* 1, *Pheleum rhaeticum* 1, *Sesleria tatrae* 1, *Vaccinium myrtillus* 1, *Alchemilla* sp. +, *Potentilla aurea* +, *Soldanella carpatica* +.

Spol. s *Luzula alpinopilosa* (*Festucion picturatae*, *Salicetea herbaceae*), Biotop A12 (Alpínske snehové výležišká na silikátovom podklade). Prvý zistený porast chlpane gaštanovej v Krivánskej Malej Fatre a priľahlom okolí.

Zápis č. 10: Krivánska Malá Fatra, Malý Kriváň, sz. svah nad Belskou dolinou, lievik v najužšom mieste najväčšieho – Markušovho žľabu. 49°11'17,50" s. š., 18°59'24,90" v. d., ± 7 m, 1 132 m, bočná stena „lievika“ v lavínovom žľabe – spodná časť strmej skalnej stienky s puklinami obrusovanej lavínami, dolomity resp. dolomitické vápence, pôda čierna, humózná, iba v puklinách skál, V, 75–90 °, 16 m², celk. pokr. 25 %, E₁ 23 %/1–10–25 cm, E₀ 5 %, 24. 7. 2007, J. Šibík,

I. Šibíková, J. Topercer.

E₁: *Carex firma* 2b, *Campanula cochleariifolia* 1, *Ranunculus alpestris* 1, *Sesleria albicans* 1, *Trisetum alpestre* 1, *Anemone narcissiflora* +, *Asplenium viride* +, *Bellidiastrum michelii* +, *Calamagrostis varia* +, *Crepis jacquinii* +, *Cystopteris alpina* (syn. *C. regia*, det. D. Bernátová) +, *C. fragilis* +, *Festuca tatrae* +, *Hieracium pilosum* (det. J. Chrtek jun.) +, *Saxifraga caesia* +, *Viola biflora* +, *Acer pseudoplatanus* (juv.) r, *Gentianella* sp. r, *Picea abies* (juv.) r, *Sorbus aucuparia* (juv.) r,

E₀ (det. R. Šoltés): *Ditrichum flexicaule* 1, *Gymnostomum aeruginosum* +, *Hypnum revolutum* +, *Orthothecium rufescens* +, *Schistidium apocarpum* +, *Trentepohlia* sp. +.

Potentillion caulescentis (*Asplenietea trichomanis*), Biotop Sk1 (Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou). Nová lokalita výskytu *Cystopteris regia* auct. non (L.) Desv. v Krivánskej Malej Fatre.

MILAN VALACHOVIČ

Botanický ústav SAV, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava 4, milan.valachovic@savba.sk

Zápis č. 11: Malé Karpaty, Devínska Nová Ves, svah vodárne pod Sandbergom, 48°12'4,90" s. š.; 16°58'18,60" v. d., ± 5 m, 207 m, sypká sutina, bridličnatý vápenec, pôda iba medzi sutinou, Z, 30 °, 20 m², celk. pokr. 60 %, E₁ 55%/10–30 cm, E₀ 5–7 %, 40 % čistá sutina bez vegetácie, 2. 7. 2010, M. Valachovič.

E₁: *Sedum album* 2b, *S. sexangulare* 2b, *Xeranthemum annuum* 2b, *Bromus tectorum* 2a, *B. squarrosus* 1, *Petrorhagia saxifraga* 1, *Sanguisorba minor* 1, *Acinos arvensis* +, *Arenaria serpyllifolia* +, *Chondrilla juncea* +, *Festuca pallens* s. l.+, *Medicago minima* +, *Trigonella monspeliaca* +, *Lappula squarrosa* r,

E₀ (det. A. Kubinská): *Tortulla ruralis* 2a.

Alyssa alyssoidis-Sedion (*Sedo-Scleranthetea*), Biotop Pi5 (Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch).